

štiri» in leta 1918 v petrazrednico. Gradile so se stavbe, ki so komaj odgovarjale skromnim šolskim predpisom. Krajni šolski odbor, ki je uvidel, da v takih razmerah mladina le zaostaja, se je bil odločil to pomlad, na pristisk banske uprave, da zgradi svoji deci vzorno, vsem higienskim in šolskim predpisom odgovarjajočo stavbo. Dne 15. junija t. l. so zapeli krampi in motike, kjer se sedaj dviga kmalu dograjena šola. V tem objektu je šest lepih učilnic, 1 zbornica, 2 kabineta, 3 m širok in 27 m dolg hodnik ter za vsak razred dvojne ločene stranišče za deco in učitelstvo. Šest kompletnih stanovanj za učitelstvo je na šolskem dvorišču in bo v ta namen prezidano šolsko poslopje iz l. 1912. Po želji banske uprave bo vse oddano svojemu namenu prihodnje šolske leto. Za naglo napredovanje dela, za ves trud in požrtvovalnost, se je posebno zahvaliti zavednim občanom in predvsem krajnemu šolskemu in občinskemu odboru. Prav tako hvala tudi kraljevski banski upravi, sreskemu poglavarju, šolskemu nadzorniku, šolskemu upravitelju in podjetniku, ki složno sodelujejo in s tem omogočajo da pride stavba čim prej in korektno izvršena pod streho. Tako bodo imeli Odranci zaenkrat najlepšo osnovno šolo v Prekmurju, obdano z velikim dvoriščem in z vzorno obdelanim šolskim vrtom, v velikosti 1 ha, kar bo v ponos in blagor občini in njeni deci.

NOVI ZVEZKI ZA OSNOVNE IN VIŠJE NARODNE SOLE.

Šolskim upravitelstvom in učitelstvu narodnih šol priporočamo Učiteljska tiskarna, da nabavi nove zvezke za osnovne šole za svoje šole in razrede, ker so ti zvezki izdelani po predpisih, kakor jih je ugotovila komisija v ministristvu prosvete v Beogradu za sestavo enotnih zvezkov.

Zvezki so sledeči:

1. Lepopisnice z napisanimi vzorci. (Rjav ovitek.)
2. Lepopisnice brez napisanih vzorcev. (Rjav ovitek.)
3. Lepopisnice z napisanimi vzorci v cirilici. (Rjav ovitek.)
4. Okrogla pisava.
5. Pisanke in vežbanke. (Zelen ovitek.)
6. Vežbanke za računanje. (Moder ovitek.)
7. Risanke. (Siv ovitek.)

Vsi zvezki so izdelani iz najfinejšega pisalnega papirja ter opremljeni s pivnikom.

Šolska upravitelstva in učitelstvo naprošamo, naj opozore trgovce z zvezki, da naroče, ko jim poide založba dosedanjih zvezkov, le nove vzorce, da bodo tako polagoma uvedeni v vse šole enotni zvezki.

Šolska upravitelstva so prejela podoben prospekt in opis zvezkov.

Uvedite nove zvezke v svoje razrede!

Z uvedbo teh zvezkov koristite tudi svojemu stanu, ker podpirate svoja stanovska podjetja!

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— Skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila 13. septembra v Laškem. Voznja polovična. Pri vstopu se kupi cela karta, da se jo žigosati ter se ista obdrži za povratek. Legitimacija o udeležbi, katera je potrebna za povratek, dobi vsak na veliki skupščini v Laškem. — Skupen obed stane 20 Din, za katerega se je prijavitelj podružnici Ciril Metoda družbe v Laškem. Udeležite se skupščine naše obrambne družbe, da boste informirani o delu in nalogah te prepotrebne narodne organizacije.

— Nove šolske tablice. Z odlokom prosvetnega ministra O. N. broj 4761 z dne 27. junija t. l. je odobrena uporaba šolskih tablic g. Vojislava Stevanovića, profesorja risanja v pok. — Te tablice se razlikujejo od prejšnjih po tem, da so bele in se piše in riše nanje kot na papir s svinčnikom ali črno kredo. Pri risanju se lahko uporabljajo tudi pasteli in akvarelne barve. Za pisanje s peresom je treba uporabljati posebno »Črnilo za tablice«. — Vse pa se da s tablice zbrisati z mokro krpo. Po vsakem brisanju ostane tablica povsem bela. Ako se to ne zgodi, je treba nastrgati na tablico malo bele krede, ki se jo zdrgne z mokro cunjico. Trpežnost nove tablice je mnogo večja od kamene tablice. Tablice izdeluje tovarna Penskala d. d. v Zagrebu, ki jih bo na zahtevo učitelstva dobavila knjigarnam.

— Gimnazija doma! Vsak človek, ki mu je potrebna gimnazijska izobrazba, a ne more redno hoditi v šolo bodisi zaradi bede ali zaradi starosti, posebno zvaniki in državni ter privatni nameščenci, morejo pridobiti šolsko kvalifikacijo s pomočjo Vidovičeve dopisne šole, učeč se doma iz zvezkov za samouke in na podlagi nismenih instrukcij direktorja. Dvajset izbranih profesorjev sodeluje v dopisni šoli. Prospekte pošilja brezplačno Vidovičeva dopisna šola Sava Rajeva, Kralja Aleksandra ulica št. 53.

— Geometrijske iznajdbe. Razni časopisi so poročali o iznajdbi ameriškega matematika prof. Callahana o razdelitvi kota na 3 dele. Rádovedni smo, kako se razlikuje njegova iznajdba od drugih. — Leta 1900 je bila razglašena v »Zeitschrift für Zeichen und Kunstunterricht« na Dunaju »Bogen- und Winkeltheilung«. Tu je pisatelj J. Bezlaj razložil tudi delitev kota na 5 in 7 delov ter obenem konstrukcijo pravilnih petero- in sedmerokotnikov. Vse to lahko čitamo tudi v Pedagoškem letniku, ki je iz-

hajal v Krškem. Za konstrukcijo delitev kota v tri dele je pa poslal pisatelju v Krško pismo pohvalo profesor iz Prage. — Leta 1915. je v Zadru lektor frančiškanskega vodstva p. Alojzij Pogačnik iznašel delitev kota na 3 dele in dal iznajdbo patentirati. — Leta 1922. je pa šolski ravnatelj Edmund Lahner tudi razglasil delitev kota na 3 dele. Učitelstvu bi gotovo jako ustregel tisti, ki bi kaj več poročal o iznajdbi prof. Callahana. — z.

DRAGO GORUP & Co.

LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 16/I.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

En gros. En detail.

— Interesantna razstava. V Beogradu priredi 20. septembra t. l. Vidovičev prosvetni etični pokret zelo interesantno razstavo. Razstavljene bodo brošure, revije in druge publikacije, kakor tudi predavanja in sploh ves material posameznih tečajev, šol, klubov in drugih ustanov osnovanih in vodenih po Vidovičevi šoli. Razne statistike in grafiki bodo prikazali razvoj vseh teh ustanov. Isti dan bo imel tudi vodja pokreta javno predavanje v Beogradu.

Učiteljska gospodarska poslovalnica.

Učiteljska gospodarska poslovalnica (U. G. P.) posluje v Mariboru in Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/I.

Vsi zavedni tovariši in tovarišice naročajo šolske potrebščine potom Učit. gosp. poslovalnice in podpirajo s tem zidanje naših domov.

Sejajte pridno po naročilnih listih! Kjer jih nimate, zahtevajte jih od ene ali druge poslovalnice!

Priporočamo poleg šolskih potrebščin in učil — radio aparate, pisalne stroje, razmnoževalne aparate, olje zoper prah, risarske potrebščine, potrebščine za ročna dela i. t. d.

Bodite uverjeni, da bo blago izbrano osebno, strokovno in nad vse vestno. Prepustite pri takih naročilih izbiro tordke nam, da poslujemo s tordkami, s katerimi imamo pogodbe, (zato jih ne vpišite), ker le tako bo dobava blaga res izvršena pod strokovnim nadzorstvom.

Prosimo tudi, da izpolnite naročilne liste v dvojniku (indigo papir), da nam tako prihranite nepotrebno prepisovanje.

Vsi na delo za naša domova!

U. G. P.

— »Jugoslovanska Matica«, nacionalno, humanitarno in prosvetno društvo po najvišjem odobrenju Nj. Vel. kralja Aleksandra I. obstoja pod visoko zaščito Nj. kr. Vis. kraljeviča Tomislava. Že 10 let društvo požrtvovalno deluje zlasti za vse zatirane Jugoslovane izven mej naše domovine. Ima sveti cilj: »Eden kralj, eden narod, ena zemlja!« Za to delo, ki zahteva ogromnih materialnih žrtev, do danes društvo še ni iskalo niti ne dobilo pomoči od nikogar. Ker pa število onih, za katere mora skrbeti društvo, postaja ogromno, a da bi se dosegla potrebna materialna sredstva, je dalo društvo natisniti simbolično sliko velikega formata po verzih nesmrtnega pesnika Petra Preradovića: »Zor puca biče dana«. »Jugoslovanska Matica« se prikrat na vas obrača in upa, da doseže pri vas razumevanje za velike cilje, ki jih društvo vodi z uspehom. Sliko vam pošiljamo s prošnjo, da jo odkupite. V to svrhu vas bode obiskal naš zastopnik, kateri vam bode izdal uradno potrdilo za prejeto vsoto. Cena slike je 100 dinarjev

— Ali ste že naročili pravilnike k zakonu o narodnih šolah o zdravstvu in maloletnikih, ki so izšli v Učiteljski tiskarni leta 1931?

To je II. zvezek zbirke zakona o narodnih šolah, ki jo izdaje Učiteljska tiskarna. III. zvezek zbirke bo obsegal obči pravilnik k zakonu o narodnih šolah.

To zbirko mora imeti vsak učitelj in vsaka učiteljica!

Cena broš. 36 Din, vez. v platno 45 Din. Naročite po dopisnici v Učiteljski knjigarni, Francišanska ulica 6.

— † Umrl je Franjo Lovšin, šolski upravitelj v pok. na Vinici, častni član sreskega društva JUU v Črnomlju itd., dne 7. septembra 1931. v Ljubljani. Pogreba se je udeležila deputacija sekcije in mnogo stanovskih tovarišev. Naj v miru počiva! Preostalim naše sožalje!

— Današnji številki »Učiteljskega Tovarša« je priložen prospekt »Kosmos« (Priročni vodnik za prijatelje narave), ki ga posebej priporočamo v upoštevanje našim čitateljem. »Kosmos« je najstarejši in največji list te vrste in prinaša svetovne novosti iz prirode in znanstva. V vsakem zvezku so prvovrstne slike v bakrotisku. Vsak naročnik dobi četrletno brezplačno poleg lista dragoceno knjigo. Pri vsem tem je »Kosmos« neverjetno cen: Trije zvezki četrletno in ena knjiga stanejo samo 32 Din (ali 39 Din, ako se želi knjiga vezana v polno platno). Naročila sprejema knjigarna Učit. tiskarne.

KOMISIJA ZA UREDITVE UČNIH PRI-POMOČKOV V ČESKOSLOVASKI.

Šolske reforme so dosegle na Češkoslovskem že lepe uspehe, vendar je nastalo mnogo nejasnosti pri prirodoslovnih predmetih. Poprejšnja pasivnost učencev se mora izpremeniti v aktivnost. Pravilno rešiti to vprašanje sicer ni najtežja naloga. Vendar je treba pri teh predmetih mnogo priprav in je potrebno poučevanje v laboratorijih, kjer učenci s posnemanjem in samodelavnostjo hitro pojmi težje in nejasne prirodoslovne pojave.

Ker je za uspešno poučevanje tega predmeta potreben laboratorij, ki naj ima vse najrazličnejše priprave in učne pripomočke, je bila sestavljena pri ministristvu prosvete posebna komisija, ki bo vprašanje o pravilnem poučevanju prirodoslovnih nauk rešila in se sedaj o tem vprašanju intenzivno razpravlja v fizikalnem oddelku Karlovega vsučilišča v Pragi.

Navedena komisija je sestavljena iz pravih strokovnjakov, in sicer: iz enega kemika, treh fizikov, enega strojnega inženjerja in dveh pedagogov iz narodnih šol. Ta komisija ima tudi pravico, da si pokliče na pomoč od časa do časa tudi specialne strokovnjake. Komisija si je napravila delovni načrt, potrdila seznam učnih pripomočkov za prirodoslovje na osnovnih in meščanskih šolah in začela reševati vprašanje glede ustanovitve prirodoslovnih laboratorijev na meščanskih šolah.

L. — K.

Naša gospodarska organizacija.

—g Bled in okolica — prva domača stenska šolska slika. Učiteljski dom v Mariboru je izdal prvo domačo stensko šolsko sliko Bled in okolica. Slika obsega ves gorenski kot Julijskih Alp in velik del Karavank ter bode našim šolam izborna služila kot učilo o najlepšem in najzanimivejšem delu naše zemlje. Obenem pa bode po svoji pestri izdelavi in okusni opremljeni v pravi okras ne samo šolam, ampak tudi privatnikom in vsem institucijam ki so v zvezi s tujskim prometom. Sliko je izdelal po reliefu Gorenske v ljubljanskem muzeju g. Vokáč, natisnila pa litografija Mariborske tiskarne. Velikost je 70 x 90. Cena ji je dokaj nižja od inozemskih šolskih stenskih slik. S trakom obložena in z ličnimi palicami opremljena stane namreč le 60 Din; brez palic pa 50 Din. O sliki izpregovorimo ob priliki še več. Za danes go našim šolam le prav toplo priporočamo.

—g Za razpošiljanje stenske šolske slike Bled in okolica je napravil Učiteljski dom v Mariboru posebne ovitke iz lepenke tako, da jo prejmejo naročniki nepoškodovano. — Kakor vse druge šolske potrebščine naročite tudi to sliko le potom UGP.

—g Oro in hidrografični ročni šolski zemljevid Dravske banovine je izšel te dni v založbi Učiteljskega doma v Mariboru. Zemljevid je jako plastičen. Narisal ga je na novo g. Slavoj Dimnik v merilu 1:600.000, natisnila pa litografija Mariborske tiskarne. Z njim bode ustrezno zlasti meščanskim in srednjim šolam, ki so občutno pogrešale nemih ročnih zemljevidov. S pridom pa ga bodo uporabljale tudi višje organizirane osnovne šole.

—g Novi ročni šolski zemljevid Evrope izide v založbi Učiteljskega doma v Mariboru sigurno še tekom meseca septembra. Izdelala sta ga znana kartografa Baš-Dimnik po najnovejših podatkih, katerih nima še noben drugi šolski zemljevid. Tako n. pr. so vnešene radio oddajne postaje, linije zračnega prometa, konzulati naše države itd.

Mladinska Matica.

—mm Uradne ure Mladinske Matice so vsak dan od 16. do 18. ure.

—mm Prihodnja seja Mladinske Matice bo v soboto 12. t. m. ob 18. uri.

—mm Seja posvetovalnega oddeska Mladinske Matice bo v nedeljo 13. t. m. ob 8. uri zjutraj. Glavna točka dnevnega reda bo sestava žletnega književnega programa Mladinske Matice. Vsem članom posvetovalnega oddeska so se že odposlala vabila, katerim je bil priložen tudi načrt za žletni književni program kot si ga je zamislil literarni odsek Mladinske Matice.

—mm S seje 2. septembra 1931. 1. Sklenilo se je tiskati 4000 reklamacijskih dopisnic. 2. Zaradi slabih izkušenj je sklenil odbor, naj se honorar za prevode ne izplačuje nikdar, preden ni stvar tiskana. Za originalne prispevke pa naj se napravi izjema le v izrednih slučajih, a to tik pred tiskom. 3. Te dni se razpošlje na vse šole okrožnica glede naročevanja »Našega roda« in nakazovanja naročnine. 4. Odbor je sklenil izdati J. Lovrenčičeve legende »Tiho življenje«.

RAZPIS KNJIŽEVNIH NAGRAD.

Mladinska Matica razpisuje sledeče nagrade:

1. 3000 Din za izvirno povest umetniške in vzgojne vrednosti, primerno mladini po desetem letu. Povest naj bi bila zajeta iz sodobnega življenja ali pa iz naše zgodovine, naj bi imela zdravo, krepko jedro ter naj bi obsegala okrog šest tiskovnih pol format Mladinske Matice (mala osmreka).

2. 2000 Din za najboljšo umetniško delo, lahko je slovstveno (3 do 4 tiskovne pole istega formata) ali slikarsko, primerno otrokom med šestim in desetim letom. Snov je oblikovana lahko v prozi ali v verzih, je lahko resna ali šaljiva, vzeta iz življenja ali iz narodnih pesmi. Prvi pogoj: umetnina.

3. Po 3000 Din: a) za realno knjižico o kulturnih, zgodovinskih in gospodarskih slikah Jugoslavije, obdelane po zemljepisnih enotah; b) za realno knjižico o domu in gospodinjstvu; c) za realno knjižico o razvoju tehnike. (Glede podrobnih navodil za sestavo teh treh realnih knjižic naj se konkurenti obrnejo na tajništvo Mladinske Matice).

Nagrajena dela dobe tudi običajni honorar. — Tudi nenagrajeni prispevki — v kolikor so dobri — se lahko objavijo z avtorjevim dovoljenjem v publikacijah Mladinske Matice; ti pa za običajni honorar.

Rokopisi naj se predložijo pod geslom ali značko, s katero naj bo opremljena tudi zaprta kuverta, vsebujoča avtorjev naslov, in sicer do 1. decembra 1931. tajništvu Mladinske Matice, Ljubljana, Francišanska ul. 6. Za izredno publikacijo.

Poleg že navedenih razpisuje Mladinska Matica še posebno nagrado v znesku 3000 Din za najboljšo delo, ki bi bilo primerno Miklavževu darilo za naše najmlajše šolske otroke.

Rokopisi za to nagrado se pa morajo dostaviti vsaj do konca oktobra tega leta.

Na delo za naš dom! Vsa naročila potom U. G. P.

Učiteljski pevski zbor JUU.

Pevski zbor je absolvirati tečaj v dneh 5., 6., 7. in 8. septembra v prostorih Glasbene Matice. Vsi člani so bili ponovno preizkušeni in grupirani k posameznim glasovnim skupinam. Vsem navzočim je odbor sestavil posebno potrdilo o obisku pevskega tečaja. Ta potrdila naj služijo šolskim upravitelstvom, oziroma sreskim šolskim nadzornikom v svrhu ugotavljanja posejanja pevskih vaj. Potrdila se bodo nadalje izdajala za vsak pevskega tečaj.

Pevski zbor vežba historični in sodobni srbski program. Koncerti se bodo vršili od decembra dalje po vseh večjih krajih Dravske banovine.

Kakor že predvideno, da se omogoči sodelovanje pri pevskega zboru tudi oddaljenim tovarišem, se bodo vršili sledeči pevski tečaji:

V Ljubljani vsako soboto, počenši z 19. septembrom od 20. do 22. ure v prostorih Glasbene Matice, tečaj vodi tov. Vinko Rupnik; v Mariboru 19. septembra zvečer — tečaj vodi dirigent Kumar Srečko; v Ormožu 20. septembra — vodi Kumar Srečko; v Celju 19. septembra zvečer — tečaj vodi Pertot Milan; v Sevnici 19. septembra zvečer pod vodstvom tov. Avg. Šuligoja; v Kamniku 19. septembra zvečer — vodi Primožič Ivan; v Radovljici 19. septembra zvečer pod vodstvom tov. Kobentarja; v Novem mestu 19. septembra zvečer pod vodstvom S. Ceruta; 20. septembra v Črnomlju pod vodstvom tov. S. Ceruta. Vse podrobnosti bodo objavljene v dnevniki.

Pozivamo vse tovariše pevce in tovarišice pevke, da se v navedenih dneh udeležijo napovedanih pevskih tečajev v onem kraju, ki jim je najbližji. Poziv velja dosedanjim članom in onim, ki nameravajo v bodočnosti sodelovati. V teh pevskih tečajih se bo naš študiral program intonačno in ritmično — skupne vaje se bodo vršile le v daljših presledkih v večjih krajih Dravske banovine.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne.